

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2019, în cauza penală, declarate de inculpatul

Cacerovschii Vitalie XXX, născut la XXX,
domiciliat în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 30.10.2017 pînă la 06.07.2018;

Instanța de apel de la 25.09.2018 pînă la 14.11.2018;

Instanța de recurs de la 25.01.2019 pînă la 09.04.2019;

Instanța de apel de la 14.05.2019 pînă la 10.09.2019;

Instanța de recurs de la 04.03.2020 pînă la 24.06.2020.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 06 iulie 2018, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, a fost încetat procesul penal în privința lui Cacerovschii Vitalii pe învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acestuia de răspundere penală. S-a aplicat lui Cacerovschii Vitalii conform art. 55 Cod penal, sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 100 unități convenționale.

S-a respins solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare, ca neîntemeiată.

Totodată prin sentință s-a soluționat și chestiunea cu privire la corpurile delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Cacerovschii Vitalii având intenția păstrării munițiilor fără autorizarea corespunzătoare, a păstrat, la domiciliul său situat în XXX, 321 cartușe și anume 55 cartușe de calibru 5.45 mm(5,45x39mm),44 cartușe militare cal. 7.62mm (7.62x39), 70 cartușe de manevră de cal.7,62mm (7,62x39), 6 cartușe militare cal.7,62 mm /Mocuna/ (7,62x54mm), 74 cartușe de construcție cal.7,62mm, 5 cartușe cal.30-06 /Springfield/ (7,62x63mm), 8 cartușe cal.7.62 mm /TT7 (7.62x25mm), un cartuș cal.9mm /Makarov/ (9x18mm), 2 cartușe. cal.9x19mm /Luger/, un cartuș sportiv și de vânătoare de cal.5,6mm (221.R). 3 cartușe de vânătoare cal. 12 și 7 cartușe, cal. 16, 44 cartușe de construcție de calibrul 6,8 mm, utile pentru efectuarea tragerilor, precum și în construcțiile ușor demontabile, colibe, amplasate pe loturile de teren cu numerele cadastrale 5530203.420 și 5330203.204 ambele situate în extravilanul s. Suruceni r-nul Ialoveni, o grenadă de model „F-1”, un focos de model „UZRGM” și o lovitură cal. 3.7 cm. Pzgr 37x255 mm, până la data de 19 iulie 2017, când reprezentantul organului de urmărire penală în cadrul percheziției efectuate pe cauza penală nr. 2017010906 la domiciliul acestuia în cadrul căreia 55 cartușe de calibru 5.45 mm (5,45x39mm), 44 cartușe militare cal. 7.62

mm (7,62x39), 70 cartușe de manevră de cal.7,62mm (7,62x39), 6 cartușe militare cal.7,62mm /Mocuna/ (7,62x54mm), 74 cartușe de construcție cal.7,62mm. 5 cartușe cal.30-06 /Springfield/ (7,62x63mm). 8 cartușe cal.7,62mm /TT7 (7,62x25mm), un cartuș cal.9mm /Makarov/ (9x18mm). 2 cartușe cal. 9x19mm /Luger/, un cartuș sportiv și de vânătoare de cal 5,6 mm (221 I.R). 3 cartușe de vânătoare cal. 12 și 7 cartușe, cal. 16. 44 cartușe de construcție de calibrul 6,8 mm au fost depistate și ridicate.

Conform raportului de expertiză nr. 34/12/1 -R-3986 din 21.07.2017, - grenada defensivă de mână de model „F-1”, cu acțiune prin schije și suflu, confecționată industrial, destinată pentru nimicirea forței vii în defensivă. Raza de zbor al schijelor a unei grenade nemodificate de model „F-1” este de până la 200 m, iar raza de zbor nimicitoare este 50-60 m. care face parte din categoria munițiilor și este utilă pentru producerea exploziei și nimicirea forței vii în asamblare cu un focos de model „Koveșnicov”, „Y3PFM”, „Y3PFM-2” sau „FG- M”; - un focos de model „UZRGM” cu funcționare cu întârziere, confecționat industrial, destinat pentru detonarea încărcăturii explozive a grenadelor de ofensivă și defensivă de model „F-1”, „RG-42” și „RGD-5”. Focosul dat face parte din categoria munițiilor și este util pentru destinație; - o lovitură cal. 3,7 cm Pzgr (37x255mm) cu lovitură centrală, cu proiectil perforant trasor, confecționată industrial, destinată pentru efectuarea de trageri din tunul antitanc de model „3,7 Pak. Lovitura dată se referă la categoria munițiilor.

Conform raportului de expertiză nr. 34/12/1 -R-5122 din 26.09.2017, -55 cartușe, se referă la categoria muniției letale și sunt cartușe militare, cu glonț cu miez din metal dur (aliaj de oțel), la un cartuș cu glonț de tip trasor, cal.5,45mm (5,45x39mm) cu lovitură centrală, confecționate industrial: 40 la uzina de muniții „Барнаульский патронный завод”, din or. Barnaul, URSS (Federația Rusă), 3 în a. 1978, 6 în a. 1981, 31 în a. 1982, 6- la uzina de muniții „Ульяновский патронный завод ”, din or. Ulyanovsk, URSS (Federația Rusă), unul în a. 1982, 2 în a. 1984, 3 în a. 1985. 7- la uzina de muniții „Тульский патронный завод”, din or. Tuia, URSS (Federația Rusă), în a. 1983, 2- în România, în a. 1990, destinate pentru efectuarea tragerilor din pistoalele-mitralieră Kalașnikov fabricate în: URSS (Rusia) - „AK-74”; „AKS-74”; „AK-74”; „AK-74M”; „AK-105”; „ASN”; „AN-94” (Abakan); R.D.G. - „MPiKS-74”; Bulgaria - „AKN-74”; România - tip „AK-74” și „AK-74S”; Polonia - „ONYX Model 89”, „TANTAL wz.88”, Cehoslovacia „LADA”, din puștile-mitralieră Kalașnikov de tip „RPK- 74” și „RPKS-74”, fabricate în URSS (Rusia), Bulgaria, România, de tip „LADA” - Cehoslovacia, etc; -44 cartușe, se referă la categoria muniției letale și sunt cartușe militare, cu glonț cu miez din metal dur (aliaj de oțel), la 29 cartușe cu glonț de tir trasor, cal 7,62mm (7,62x39) cu lovitură centrală, confecționate industrial: 29 (trasoare)- la uzina de muniții „Климовский патронный завод”, din or. Klimovsk, URSS (Federația Rusă), în a. 1971, 12- în România, în a. 1990, 2- la uzina de muniții „Тульский патронный завод ”, din or. Tula URSS (Federația Rusă), dintre care unul în a. 1951, unul - la uzina de muniții „Луганский патронный завод ”, din or. Lugansk. URSS (Ukraina) în a. 1976, destinate pentru efectuare de trageri din pistoalele-mitralieră Kalașnikov fabricate în URSS (Federația Rusia) „AK 47”, „AKM”. „AKMS” și din puștile-mitralieră Kalașnikov „RPK”, „RPKS”, carabinele „SKS”, „Saiga”; Finlanda „M62”; Cehoslovacia „Model 58P, 58B”; Iugoslavia „M59/66”, „M 64B. 70A”, Polonia „PMK-DGN- 60”, etc; -6 cartușe, se referă la categoria muniției letale și sunt cartușe militare, cu glonț cu miez din metal dur (aliaj de oțel), dintre care la 5 cartușe cu glonț cu masa ușurată, cal. 7,62mm /Mocuna/ (7.62x54mm) cu lovitură centrală, confecționate industrial: 5 (cu glonț cu masa ușurată) - la uzina de muniții

„Новосибирский патронный завод ", din or. Novosibirsk, URSS (Federația Rusă), în a. 1976, unul - la uzina de muniții „Машиностроительный завод имю Ленина", or. Frunze (Biyschek), URSS (Kyrgyzstan), în a. 1988, destinate pentru efectuarea tragerilor din: mitralierele „Maxim", „JJT\ „ИТК", „ИКТ", puștile „Моссин мод. 1898-1930" „СВТ", carabinele „СВ/Т", „FSN 01 К" etc; - 5 cartușe, se referă la categoria muniției letale și sunt cartușe de vânătoare, eu glonț cu miez din metal moale, de tip expansiv, cal,30-06 /Springfield/ (7,62x63mm) cu lovitură centrală, confecționate industrial: 4-la uzina de muniții „Prvi Partizan", din Serbia, unul-de marca comercială „GECO", confecționat industrial la întreprinderea „Ruag Ammotec" din or. Furth, Germania, destinate pentru efectuarea de trageri din armele „Springfield m. 1903", „Winchester m.Ranrer", „mod.670", „mod.70", „mod.54", „mod,MI", „mod.BAR", „FN 71", „Mosberg mod.810A", ș.a.; - 8 cartușe, se referă la categoria muniției letale și sunt cartușe militare, cu glonț cu miez din metal dur (aliaj de oțel), cal.7,62mm ITTI (7,62x25mm), mod.a. 1930/1933, cu lovitură centrală, confecționate industrial: 5- în România, în a. 1954, unul- la uzina de muniții „Луганский патронный завод ", din or.Lugansk, URSS (Ukraina), în a. 1948. unul- la uzina de muniții „Ульяновский патронный завод", din or.Ulyanovsk, URSS (F.Rusă), în a. 1947, destinate pentru efectuarea de trageri din pistolul de tip „ТТ", mod. 1930/33, pistoalele-mitralieră tip „PPD", „PPȘ", „PPS" și din următoarele arme: pistolul cehoslovac „CZ-52", pistolul chinez „tip 51", pistoale-mitralieră: chineze „tip 50, 54, 64", iugoslav „M57", coreean „tip 49", iranian „M-52", vietnamez „K50M", ș.a.;- un cartuș, se referă la categoria muniției letale, cu gloț cu miez din metal moale (aliaj de plumb), cal.9mm /Makarov/ (9x18mm), cu lovitură centrală, confecționate industrial la întreprinderea „Sellier & Bel lot J.S.C.", în Republica Cehă, destinat și titular pentru efectuarea de trageri din pistoalele de tip Makarov (PM), pistoalele automate tip Stecikin (APS), PA-63. P- 64. RK-59, Ij-71 ", „BAI KAL 442", „CZ 83", „Fort-12,14,17" etc; -2 cartușe, se referă la categoria muniției letale, cu glonț cu miez din metal moale (aliaj de plumb), cal.9x19mm /Luger/, cu lovitură centrală, confecționate industrial la întreprinderea „Луганский патронный завод", /Jin3/, on or. Lugansk, Ucraina, destinate și titulare pentru efectuarea de trageri din pistoalele cu lovitură centrală cal 9x19mm: „BORHARD LUGER PARABELLUM P-08", „BERETA 92,9000", „LAHTI VK.T L-35", „WALTHER P -38,P5,P99", „VIS-35RADOM", „CZ-75,85,100", „GLOCK-17,18,19,26", „IER1HON-941", ș.a.;-un cartuș, se referă la categoria munițiilor letale, este cartuș sportiv și de vânătoare, de cal.5,6tnm (22LR), cu lovitură circulară, cu glonț din metal moale, confecționat industrial la întreprinderea „Winchester Repeating Arms Company", SUA, destinat pentru efectuarea de trageri din puștile: TOZ-8, TOZ-9, TOZ-12, TOZ - 17. TOZ-18, TOZ-21, TOZ-52 „лань", BK-I, BK-3, CM, CM-3, BM-6, Тайфун-5.6, „TeMn, MHB-50, „Стрела", „Тайга", MII-12, MLț-112, MLL-55-1, MTJ 80-1 ș.a, în puștile de vânătoare combinate: IJ-56-1 „Belka", IJ-56-2 „Belka", IJ-56-3 „Belka", MTJ 5-35, MII 30-20, MII 29-03, TOZ-34, în țeava introdusă în camera cartușului puștii IJ-15, în pistoalele: P-3, P-4, MU-M, MU, 2-3, MU 102-1, TOZ-35, TOZ-35 m, TOZ- 60, IJ-1, IJ-35, IJ-XP-30, Margolin, MТМ, MARGO 22LR, WALTHER P22, TAURUS PT22, BERETTA 21, ERMA-WERREER 552,752,882, LUGER 22 LR, din revolverele Smirnski, HOLEK, ARMINIUS etc; - un cartuș, se referă la categoria munițiilor letale, este cartuș militar, de cal. 7,92mm /Mauser/ (7,92x57min), cu lovitură centrală și glonț cu miez din metal dur, confecționate industrial, destinat pentru efectuare de trageri din: pușcă „Mauser" mod. 1898, „Mauser" mod. 66, „Akah Merkur", „Steyr Mannlicher" model M și SL, „Mauser"

mod.98K, „Frankonia” mod. Favorit, „Voere-Waffen ” mod. Europa-Luxus, ș.a.; - 2 cartușe, se referă la categoria muniției letale, sunt cartușe de vânătoare cal. 12, cu lovitură centrală, asamblate artizanal prin încărcarea tuburilor de cartuș cal. 12, confecționat industrial la uzina „Тульский патронный завод”, în or. Tula, Federația Rusă, în a. 1972 și 1981 respectiv, cu alice cu diametrul de: un cartuș 4,0mm (indice 1) și un cartuș 4,50mm (indice 00) sunt destinate pentru efectuarea tragerilor din arme de vânătoare cal. 12. un cartuș, se referă la categoria muniției letale, este cartuș de vânătoare cal. 16, cu lovitură centrală, asamblat artizanal prin încărcarea tubului de cartuș cal. 16, confecționat industrial la uzina „Тульский патронный завод”, în or. Tula, Federația Rusă, în a. 1969, cu alice cu diametrul de 3,75mm (indice 2), este destinat pentru efectuarea tragerilor din arme de vânătoare cal. 16;-6 cartușe, se referă la categoria muniției letale, sunt cartușe de vânătoare cal. 16, cu lovitură centrală, încărcate cu: 4 cu glonț de tip „Diablo”, unul cu alice cu diametrul de 5,0 mm (indice „0000”) și unul cu alice cu diametrul de 3.25 mm (indice „4”). confecționate industrial: 5 la întreprinderea „Taho”, în or. Herson, Ucraina, unul la întreprinderea „Fiocclii”, în Italia, destinat pentru efectuarea tragerilor din arme de vânătoare cal. 16. un cartuș, se referă la categoria muniției letale, este cartuș de vânătoare cal. 12, cu lovitură centrală, încărcat cu glonț de tip „Taxo”, confecționat industrial la întreprinderea „Taho”, în or.Herson, Ucraina, destinat pentru efectuarea tragerilor din arme de vânătoare cal. 12, toate fiind utile pentru tragere.

Astfel, prima instanță a constatat că Cacerovschii Vitalie a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 290 alin.(1) Codul penal, adică păstrarea munițiilor fără autorizația corespunzătoare.

3. Nefiind de-acord cu sentința, procurorului, a depus apel prin care a solicitat casarea integrală a sentinței cu pronunțarea în privința inculpatului Cacerovschii Vitalie a unei noi hotărâri de condamnare, prin care a-l recunoaște culpabil pe Cacerovschii Vitalie în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (1) Codul penal și a-l condamna în baza acestui articol la privațiune de libertate pe un termen de 2 ani, cu suspendarea executării potrivit art.90 Codul penal, pe o perioadă de probațiune de 2 ani. A încasa de la inculpatul Cacerovschii Vitalie în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 5 680 lei, ce constituie cheltuieli pentru efectuarea expertizelor cu nr. 34/12/1-R-5065 din 18 septembrie 2017 și nr. 34/12/1-R-5122 din 26 septembrie 2017.

În motivarea apelului a indicat că, instanța nu a apreciat corect gradul de pericol ce-l prezintă inculpatul pentru societate, instanța nu a ținut cont că inculpatul a păstrat fără autorizația corespunzătoare un număr impunător de muniții; nu au fost întrunite toate condițiile necesare pentru aplicarea în privința inculpatului a art. 55 Cod penal, fiind încălcate prevederile art. 2 alin. (2) Cod penal; aplicarea unei asemenea pedepse poate crea impresia eronată inculpatului cât și altor făptuitori despre blândețea legii penale și continuarea comiterii acestei infracțiuni fără careva impedimente; la aplicarea pedepsei nu s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii, de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de scopul pedepsei, de faptul că inculpatul nu a recuperat benevol cheltuielile judiciare, neîntemeiat a încetat procesul penal, liberându-l pe inculpat de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, potrivit prevederilor art. 55 Cod penal; prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 229 Cod de procedură penală, neîntemeiat respingând cerința cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, la fel s-a indicat că la adoptarea sentinței nu au fost respectate prevederile art. art. 385, 394 Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2018, a fost respins apelul declarat și menținută sentința fără modificări.

4.1. În motivare instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată, aceste împrejurări fiind constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de apel a reținut faptul că, prima instanță corect a ținut cont că în timp ce primele trei condiții ce țin de liberarea de răspundere penală au o conotație obiectivă, care a fost susținută prin probe administrate la fața de urmărire penală sau la faza judecării cauzei penale în instanța de judecată, atunci condiția privind constatarea faptului că, corectarea persoanei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale este o condiție subiectivă, iar în lipsa unor criterii definitorii reglementate printr-o bază legală, aceasta urmează a fi apreciată de către instanța de judecată, în mod individual, reieșind din aceste condiții, instanța de apel a menționat faptul că, constatarea faptului că corectarea persoanei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale urmează a fi interpretată în combinație cu celelalte condiții, astfel s-a reținut că inculpatul Cacerovschii Vitalii a conștientizat gradul prejudiciabil al acțiunii imputate prin faptul că și-a recunoscut vina, nu s-a eschivat cu rea-credință de la răspunderea penală, s-a căit de cele comise, nu a avut un comportament anti social, la materialele cauzei fiind anexată și caracteristica pozitivă de la locul de trai.

Instanța de apel a remarcat faptul că, nu s-au constatat careva impedimente în aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, dimpotrivă s-au constatat circumstanțe atenuante prevăzute de art. 76 Cod penal, cât și circumstanțe excepționale fiind astfel întrunite condițiile obligatorii pentru aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, instanța de apel constatând ca fiind oportună încetarea procesului penal în temeiul art. art. 332 alin. (1), 391 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală, cu aplicarea sancțiunii contravenționale sub formă de amendă în mărime de 100 unități convenționale, ceea ce constituie 5000 lei, în corespundere cu prevederilor art. 55 alin. (2) Cod penal, în vigoare la momentul infracțiunii.

Instanța de apel a reținut faptul că acuzatorul de stat a invocat că la efectuarea expertizelor balistice au fost suportate cheltuielile în mărime de 5680 lei, indicând asupra faptului că în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizelor vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu din contul inculpatului.

Instanța de apel a specificat faptul că expertizele au fost efectuate la cererea organului de urmărire penală în vederea examinării corpurilor delictive în rezultatul săvârșirii infracțiunii de către inculpat, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar, de către procuror, prin care a invocat drept temeiuri de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 10) Cod de procedură penală, care a solicitat casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că, instanța de apel a omis faptul că conform art. 55 alin. (1) Cod penal, poate fi liberată de răspundere penală cu tragerea la răspundere

contravențională persoana, dacă s-a constatat că, corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale; nu s-a ținut cont de faptul că inculpatul a păstrat fără autorizația corespunzătoare un număr impunător de muniții la domiciliul său și în colibe ușor demontabile, amplasate pe loturile de teren cu nr. cadastrale XXX și XXX ambele situate în extravilanul s. Suruceni r-nul Ialoveni, punând în pericol viața altor persoane; nu au fost constatate careva condiții care ar justifica aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal; la aplicarea pedepsei nu s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii, de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de scopul pedepsei, de faptul că inculpatul nu a recuperat benevol cheltuielile judiciare, neîntemeiat a încetat procesul penal, liberându-l pe inculpat de răspundere penală cu tragerea la răspundere contravențională, potrivit prevederilor art. 55 Cod penal; instanța de apel urma să aprecieze just dacă pedeapsa a fost aplicată în raport nu numai cu sancțiunea normelor penale imputate inculpatului, ci cu toate prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea acesteia, precum și de criteriile ce țin de tratamentul juridic penal; la respingerea solicitării acuzatorului de stat cu privire la încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, primele instanțe nu au dat pe deplin eficiență prevederilor art. 227, 229 Cod de procedură penală; nu s-au ținut cont de modificările survenite la art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, astfel că statul deja nu mai are obligația imperativă de a suporta acele plăți pentru efectuarea expertizelor în cauzele penale, luat în coraport cu dispoziția art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, și constituie temeiul ce impune suportarea cheltuielilor de judecată de la inculpat, aceste cheltuieli fiind suportate de către stat doar din cauza că a fost comisă infracțiunea în cauză, în caz contrar aceste cheltuieli nu ar fi fost generate

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 aprilie 2019, s-a admis recursul ordinar declarat de către procuror, fiind casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2018, în cauza penală privind-1 pe Cacerovschii Vitalii cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

6.1. Pentru a se pronunța, instanța de recurs a menționat că, nu s-a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 75 Cod penal, ce prevede că „persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal.”

Astfel, instanța de recurs a notat că potrivit art. 55 alin. (1) Cod penal, „persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 256, 303, 314, art. 326 alin. (1) și (11), art. 327 alin. (1), art. 328 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 333 alin. (1), art. 334 alin. (1) și (2), art. 335 alin. (1) și art. 335¹ alin. (1), poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale.”

Prin urmare, instanța de recurs a menționat că concluzia instanței de apel cu privire la aplicarea art. 55 Cod penal în privința inculpatului Cacerovschii Vitalii a fost pripită și neargumentată, or, la aplicarea acestor prevederi față de inculpat, nu s-a ținut cont de faptul că acesta a păstrat un număr impunător de muniții fără autorizarea corespunzătoare printre care și o grenadă, nu s-a ținut cont de gravitatea acțiunilor sale și urmărirea prejudiciabile care puteau a fi provocate.

În speță, inculpatul Cacerovschii Vitalie a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 290 alin. (1) Cod penal, ce se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani, care potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, se clasifică ca infracțiune mai puțin gravă.

Astfel, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel a pus accentul pe persoana inculpatului Cacerovschii Vitalii și nu a luat în considerare alte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, de numărul impunător al munițiilor păstrate fără autorizarea corespunzătoare, printre care și o grenadă, precum și de pericolul social sporit al păstrării ilegale a unor astfel de muniții.

Mai mult în decizia sa instanța de apel a făcut referire la faptul că a constatat existența circumstanțelor atenuante cât și existența unor circumstanțe excepționale, fără a enumera care sunt aceste circumstanțe excepționale care au permis aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal față de inculpat.

Prin urmare având în vedere cele menționate, instanța de recurs a considerat că decizia instanței de apel nu este suficient de motivată în partea aplicării pedepsei conform prevederilor art. 55 Cod penal față de inculpat.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2019, a fost admis apelul procurorului, casată sentința prime instanțe, în partea stabilirii pedepsei și pronunță în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Cacerovschii Vitalie se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 290 alin. (1) Cod penal și i se aplică pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, a suspenda condiționat pedeapsa închisorii cu stabilirea unei perioade de probațiune de 2 ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul sau reședința și să participe la programe probațiunile.

În partea ce ține de soarta corporilor delictive, sentința a fost menținută fără modificări.

7.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea pentru care au fost condamnat, însă pripit a considerat că în privința inculpatului Cacerovschii Vitalii sunt aplicabile prevederile art. 55 Cod penal.

Astfel, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților, instanța de apel a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

La caz, privind gravitatea infracțiunii săvârșite, conform art. 16 Cod penal, instanța de apel a atestat că infracțiunea săvârșită, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave.

În continuare, instanța de apel a reținut că circumstanțe agravante, stabilite de art. 77 Cod penal, în sarcina inculpatului nu au fost reținute, iar, conform prevederilor art. 76 Cod penal, a fost reținută circumstanța atenuantă - recunoașterea vinei.

În conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o

treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă \ prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

S-a reținut că sancțiunea articolului menționat prevede pedepse cu amendă în mărime de la 650 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Consecvent, inculpatul la medicul psihiatru și narcolog nu se află, nu are antecedente penale.

Astfel, instanța de apel a considerat că, pentru fapta prejudiciabilă comisă inculpatul este pasibil de răspundere penală, iar pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu aplicarea art. 90 Cod penal și stabilirea unui termen de probațiune de 2 ani, este proporțională faptelor comise și echitabilă, reieșind din caracterul prejudiciabil al faptei comise.

În această ordine de idei, instanța de apel a reținut că, pedeapsa stabilită inculpatului sub formă de închisoare, cu stabilirea unui termen de probațiune va asigura scopul executării pedepsei prevăzut de legiuitor la art. 61 Cod penal.

Consecvent, potrivit art. 90 Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

La caz, instanța de apel a considerat că corectarea și reeducarea inculpatului va fi posibilă fără izolarea acestora de societate, or acesta în ședința instanței de apel a recunoscut vina, anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv, lipsesc careva circumstanțe agravante.

Aferent circumstanțelor descrise, instanța de apel a considerat că prevederile art. 55 Cod penal, în speță nu sunt aplicabile.

Astfel, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele" stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În continuare, instanța de apel a indicat că potrivit art. 55 Cod penal, persoana care a săvârșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, cu excepția infracțiunilor prevăzute la art. 181¹, 256, art. 264 alin.(2), art. 264¹, 303, 314, art. 326 alin. (1) și (1¹), art. 327 alin. (1), art. 328 alin. (1), art. 332 alin. (1), art. 333 alin. (1), art. 334 alin. (1) și (2), art. 335 alin. (1) și art. 335¹ alin. (1), poate fi liberată de răspundere penală și trasă la răspundere contravențională în cazurile în care și-a recunoscut vina, a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune și s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale. (2) Persoanelor liberate de răspundere penală în conformitate cu alin. (1) li se aplică următoarele sancțiuni

contravenționale: a) amendă în mărime de pînă la 150 de unități convenționale; b) privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an; c) privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 3 luni la un an; d) privarea de dreptul special de a conduce vehicule pe un termen de la 6 luni la 3 ani e) privarea de dreptul special de a deține armă și de portarma pe un termen de la 3 luni la un an; f) muncă neremunerată în folosul comunității pe o durată de la 10 la 60 de ore; g) arest contravențional de pînă la 30 de zile. (3) Privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, privarea de dreptul de a deține anumite funcții, privarea de dreptul special pot fi aplicate și ca sancțiuni complementare.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că concluzia instanței de fond cu privire la aplicarea art. 55 Cod penal, în privința inculpatului Cacerovschii Vitalii a fost pripită și neargumentată, or, la aplicarea acestor prevederi față de inculpat, nu s-a ținut cont de faptul că acesta a păstrat un număr impunător de muniții fără autorizarea corespunzătoare printre care și o grenadă, nu s-a ținut cont de gravitatea acțiunilor sale și urmărirea prejudiciabile care puteau a fi provocate.

Astfel, aceste stări de fapt combat posibilitatea aplicării art. 55 Cod penal în speță.

Mai mult, persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia a fost condamnată, iar după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții Generale a Codului penal, în cazul în care nu sunt careva impedimente.

Astfel, instanța de apel a reținut că instanța de fond în mod independent a pus accentul pe circumstanțele reale și personale ale inculpatului de după comiterea faptei, însă a omis să ofere apreciere alte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, de numărul impunător al munițiilor păstrate fără autorizarea corespunzătoare, printre care și o grenadă, precum și de pericolul social sporit al păstrării ilegale a unor astfel de muniții.

În altă ordine de idei, instanța de apel a reținut că procurorul prin apelul său a solicitat și încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 5 680 lei, pentru efectuarea expertizelor, însă această cerință a fost respinsă.

Instanța de apel a precizat că în conformitate cu art. 227 alin. (1) și alin. (2) pct. 5), 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Astfel, având în vedere că cheltuielile indicate de procuror nu sunt prevăzute de art. 227 Cod de procedură penală, efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală au fost obligatorie și se fac din contul statului, instanța de apel consideră justă soluția instanței de fond privind respingerea ca fiind neîntemeiată cererea procurorului privind încasarea din contul inculpaților în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor.

Astfel, cheltuielile judiciare suportate în cadrul procesului penal, se trec în contul statului, or, acestea sunt cheltuieli suportate în cadrul urmării penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate.

Reiterabil este și faptul că cheltuielile pentru efectuarea constatărilor / expertizelor sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmării penale întru acumularea probatoriului necesar și că acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatei, or, aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc

infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii de stat. Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a indicat că obligația pozitivă a statului de a colecta probe necesare în vederea constatării faptei penale, identificării făptuitorului și, implicit, asumarea cheltuielilor aferente procesului din contul statului.

Subsidiar, urmează a fi reținute și raționamentele expuse de Curtea Constituțională în Decizia nr. 116g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor dispoziții din articolul 142 alin. (2) din Codul de procedură penală, care în pct. pct. 21, 22 a statuat următoarele:... „21. Curtea observă că, în baza articolului 19 alin.(3) din Codul de procedură penală, procurorul (organul de urmărire penală) are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovățesc, precum și circumstanțele care îi atenuază sau agravează răspunderea. Această normă își găsește dezvoltarea în articolul 100 alin.(1) din Codul de procedură penală, potrivit căruia administrarea probelor constă în folosirea mijloacelor de probă în procesul penal, adică strângerea și verificarea probelor, în favoarea și în defavoarea învinuitului, inculpatului, de către organul de urmărire penală, din oficiu sau la cererea altor participanți la proces, precum și de către instanță, la cererea părților, prin procedeele probatorii prevăzute de Codul de procedură penală...”.

Astfel, ținând cont de prevederile legale menționate, instanța de apel a considerat justificat de a respinge solicitarea procurorului cu privire la încasarea de la Cacerovschii Vitalie în beneficiul statului, a cheltuielilor judiciare în mărime de 5 680 lei.

8. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, inculpatul Cacerovschii Vitalie, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței primei instanțe. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel motivând că, acesta este neclară, în situația în care sunt constatate circumstanțe care denotă caracterul vădit neîntemeiat al concluziei de numire a pedepsei în formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune, pedeapsă mult prea aspră și neproportională în raport cu circumstanțele de fapt identificate la caz. Astfel, apărarea consideră că, instanța urma să mențină sentința primei instanțe deoarece sunt prezente toate condițiile pentru aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat de inculpatul Paladi Ion împotriva hotărârilor menționate, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Potrivit materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 10 septembrie 2019, în prezența participanților la proces, a inculpatului Cacerovschii Vitalie, inclusiv avocatului Mihail Chihai, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 19, vol. II), inculpatul și avocatul fiind înștiințați despre data pronunțării deciziei motivate, iar potrivit prevederilor art. 319 alin. (2) Cod de procedură penală, partea prezentă la un termen de judecată nu mai este citată pentru termenele ulterioare, chiar dacă va lipsi la unul din aceste termene.

Tot din procesul-verbal al ședinței instanței de apel rezultă că, decizia motivată a fost pronunțată la 08 octombrie 2019, în prezența avocatului Mihail Chihai și inculpatului (f.d.18, vol. II). Totodată, instanța a expediat copia deciziei motivate, pentru informare în adresa tuturor participanților la proces.

Inculpatul Cacerovschii Vitalie a declarat recurs împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2019, la 19 decembrie 2019.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, Colegiul constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a epuizat la 08 noiembrie 2019. Astfel, termenul de atac cu recurs ordinar a deciziei instanței de apel, nu a fost respectat de inculpat, el fiind declarat peste termenul de 30 zile.

Totodată, Colegiul penal reține, că termenul de declararea recursului ordinar este absolut și are un caracter imperativ, iar depășirea lui atrage la decăderea din dreptul de a exercita această cale de atac.

În astfel de circumstanțe, raportând speța dată la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către inculpatul Cacerovschii Vitalie, este depășit, prin urmare, recursul ordinar declarat de el este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

10. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de inculpatul **Cacerovschii Vitalie XXX**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2019, în propria cauză penală, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **24 iulie 2020**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan